

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА НА БАЗІ МОТИВАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В даній роботі було розглянуто необхідність управління економічною безпекою підприємства в сучасних умовах воєнного стану. Розглянуто особливості управління економічною безпекою підприємства на базі мотиваційного механізму. Виділено мотивуючі і демотивуючі фактори, які безпосередньо впливають на економічну безпеку підприємства.

Ключові слова: економічна безпека, мотиваційні фактори, механізм, схема, менеджмент.

Abstract. This work considered the necessity of managing the economic security of the enterprise in modern conditions of martial law. The peculiarities of managing the economic security of the enterprise based on the motivational mechanism are considered. Motivating and demotivating factors that directly affect the economic security of the enterprise are highlighted.

Keywords: economic security, motivational factors, mechanism, scheme, management.

Вступ

У сучасних умовах господарювання, управління економічною безпекою підприємств вимагає належної уваги до мотивації та стимулювання їх функціонування для досягнення оптимального рівня захищеності економічних інтересів, особливо в умовах воєнного стану. Однак динаміка середовища та постійні зміни призводять до появи нових та поглиблення існуючих загроз економічній безпеці підприємства [1,2]. Це охоплює кризові ситуації, неузгодженість нормативно-правової бази з інституційними складовими, нестабільність кадрового складу, і стрімке зростання цифровізації господарських процесів [3]. У таких умовах, ключову роль відіграють компетентність керівників підприємств, їх мотивація до забезпечення економічної безпеки, використання спеціальних інструментів, методів та стратегій [2]. Формування механізму мотиваційного управління економічною безпекою підприємств є актуальним та вимагає подальшого розвитку, особливо у період воєнного стану.

Результати дослідження

В умовах постійних змін та невизначеності, що характеризують сучасні умови діяльності підприємств, управління їх економічною безпекою стає надзвичайно важливим завданням. Це особливо актуально у період воєнного стану, коли підприємства стикаються з новими викликами та загрозами. На сьогоднішній день підприємства змушені швидко адаптуватися до різноманітних факторів, які включають динамічність та невизначеність, що суттєво впливають на їх діяльність. Ці зміни можуть призводити до загроз руйнування існуючого та майбутнього потенціалу підприємства та зменшення його здатності до розвитку.

У такому контексті, ефективне управління економічною безпекою підприємства базується на впровадженні мотиваційного механізму. Цей механізм включає в себе комплекс дій, спрямованих на стимулювання працівників до досягнення стратегічних цілей, забезпечення ефективного управління ресурсами та мінімізацію ризиків.

На сьогоднішній день, важливо розглядати фактори, які впливають на економічну безпеку підприємства, як на мотиваційні, так і на демотиваційні, які можуть мати як суб'єктивний, так і об'єктивний характер. Мотиваційні фактори сприяють розвитку підприємства, підвищенню його конкурентоспроможності та стимулюванню росту економічної безпеки. З іншого боку, демотиваційні фактори можуть гальмувати розвиток підприємства та призводити до зменшення його економічної стійкості.

Мотиваційні фактори - це ті, що мають конструктивний, стимулюючий характер, сприяють зростанню рівня економічної безпеки підприємства.

На забезпечення економічної безпеки підприємства також впливають об'єктивні фактори, що зумовлені економічними законами суспільства та природними процесами. Ці фактори включають в себе економічні закони, дії уряду, стан міжнародного ринку та інші, які можуть впливати на функціонування підприємства.

Суб'єктивні мотиваційні фактори, у свою чергу, можуть бути внутрішніми та зовнішніми. Внутрішні фактори включають економічну політику, позицію органів управління та інші аспекти, які можуть впливати на рішення підприємства. Зовнішні фактори охоплюють позицію власника та керівника підприємства, інформаційні шуми та професійно-кваліфікаційну підготовку керівництва.

До мотиваційних факторів, які безпосередньо впливають на економічну безпеку підприємства можна віднести:

1. Адаптивність стратегічного потенціалу підприємства.
2. Інтенсивність кооперованих зв'язків підприємства з постачальниками ресурсів.
3. Захист та акумуляція господарської інформації.
4. Здатність прийняття управлінських рішень.

Формування ефективного мотиваційного управління економічною безпекою підприємства вимагає аналізу та оцінки загроз, які можуть впливати на його функціонування. Забезпечення належного рівня економічної безпеки передбачає системну діагностику та прогнозування загроз, спрямованих на збереження стабільності та розвиток підприємства. У воєнний період особливості управління економічною безпекою підприємства на базі мотиваційного механізму полягають у підвищеній увазі до ризиків та загроз, потребі у гнучкості та швидкості реакції, мобілізації ресурсів, збереженні духу колективу та залученні до вирішення загальнодержавних завдань.

Висновки

Отже, управління економічною безпекою бази мотиваційного механізму сприяє досягненню таких характеристик інклюзивної економіки, як стійкий розвиток, що є особливо важливим під час воєнного стану в країні. Ефективне мотиваційне управління економічною безпекою підприємства сприяє підвищенню рівня розвитку підприємства, оскільки до забезпечення економічної безпеки підприємства будуть залучені всі зацікавлені та вмотивовані особи, а не лише керівник чи власник. Також, мотиваційні фактори здійснюють суб'єктивний або об'єктивний вплив на економічну безпеку підприємства, що призводить до створення або можливих загроз, або факторів розвитку підприємства, і є визначальними щодо формування на промислових підприємствах мотиваційного управління економічною безпекою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лесько О.Й., Причепя І.В., Лесько Т.В. Напрямки підвищення ефективності менеджменту підприємства за сучасних умов. Технологічний аудит та резерви виробництва. №4/4(36), 2017. № 97. К40. С. 9-15.
2. Ковальчук А. М. Детермінанти забезпечення мотиваційного управління економічною безпекою підприємств в умовах стійкого розвитку. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія «Економічні науки». 2020. № 3(147). С. 98-107.
3. Бабенко В., Назарова Т.Ю. Дослідження ризиків в системі управління фінансовою безпекою підприємства. The 12th International scientific and practical conference "Actual issues of the development of science and ensuring the quality of education" (March 28 – 31, 2023). Florence, Italy. International Science Group. 2023. С. 45-53. URL: <https://isg-konf.com/wp-content/uploads/2023/03/Actual-issues-of-the-development-of-science-and-ensuring-the-quality-of-education.pdf>

Лесько Олександр Йосипович – канд. екон. наук, доцент, професор кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: lesko@vntu.edu.ua.

Мороз Г.С. – студентка групи МПОУ-22мз менеджменту та інформаційної безпеки Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця.

Lesko Oleksandr – Dr. Sc. (Eng.), Professor, Head of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Moroz G.S. – master, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.